

Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2034

Kommunestyrets høringsforslag 20.6.2022

1 Forord

Dette er kommunestyrets utkast til samfunnsdel. Den må sees som et råtkast som trenger bearbeiding. Under høringen trenger vi diskusjoner og innspill før endelig planforslag utarbeides og vedtas før sommeren 2023.

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til kommunens langsiktige utfordringer. Den skal fastsette langsiktige mål og strategier for Vestby-samfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen skal ligge til grunn for kommunens virksomhet og planlegging.

Samfunnsdelen legger opp til fire satsingsområder:

- Trygg oppvekst
- Attraktive arbeidsplasser
- Aktiv hele livet
- Helhetlig og framtidig Vestby

Hvert av satsingsområdene har fått sitt hovedmål. I tillegg er det konkrete delmål og strategier.

Strategiene viser hvordan kommunen kan oppnå sine delmål og hovedmål:

- AREAL - Arealstrategier følges opp gjennom arealdelen. Arealdelen er styrende for forvaltningen av kommunens areal og for utarbeiding av mer detaljerte reguleringsplaner.
- PLAN - Planstrategier følges opp gjennom utarbeiding av nye kommunale planer. Nytt kommunestyre vedtar [Kommunal planstrategi](#). Den bestemmer hvilke planer som skal utarbeides i kommunestyreperioden. Detaljert framdrift på planarbeidet justeres i kommunens årlige behandling av handlingsprogram.
- HANDLING - Handlingsstrategier er konkrete handlinger som skal gjennomføres. Gjennom enkeltvedtak vedtar kommunestyret hvordan det skal skje.

2 Muligheter og utfordringer

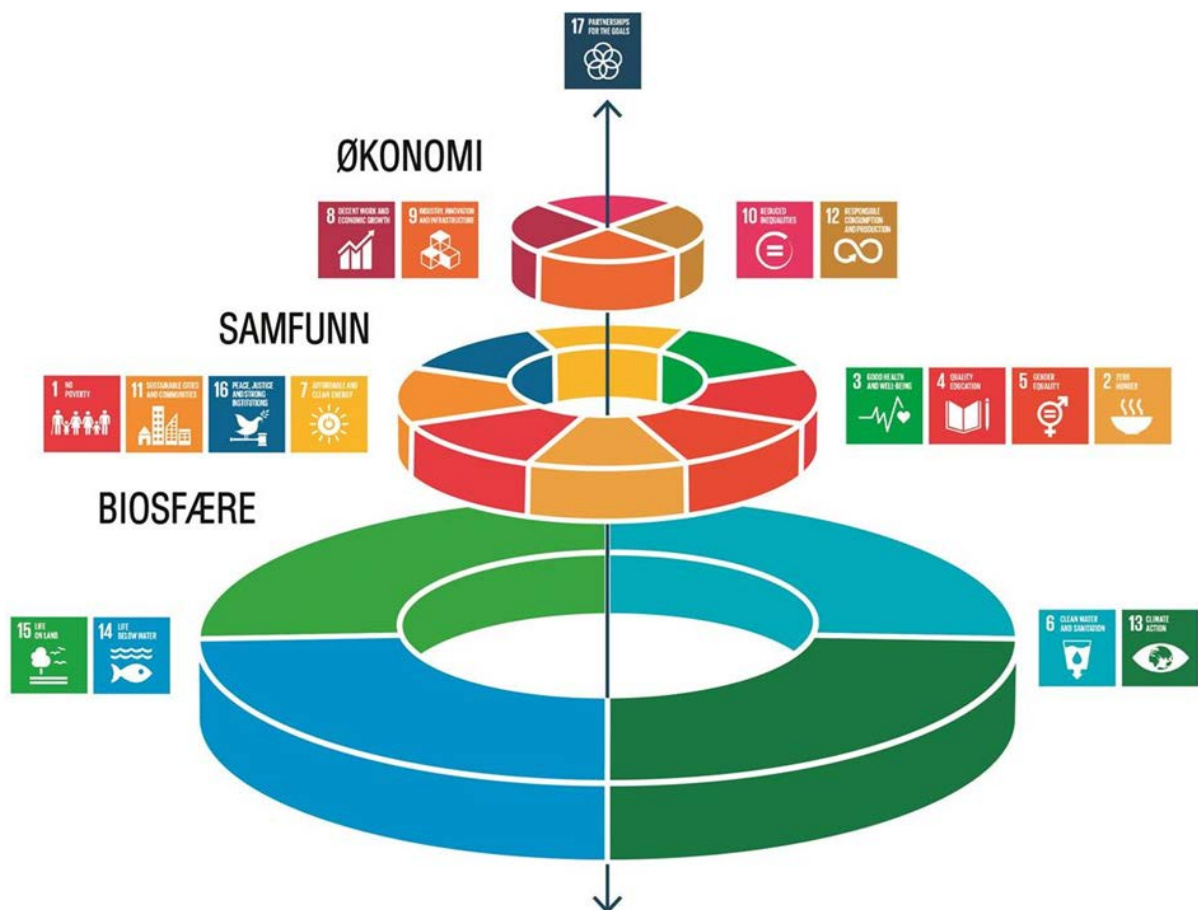
Kommuneplanen tar utgangspunkt i viktige utviklingstrekk og utfordringer. Kraftig vekst av antall eldre er en viktig utfordring. Hvordan vi klarer å utvikle Vestby sentrum er en annen utfordring.

2.1 FNs bærekraftsmål

[FNs bærekraftsmål](#) er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftig utvikling består av tre dimensjoner: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. FNs bærekraftsmål er basert på disse tre dimensjonene og består av 17 mål og 169 delmål. Målene er valgt på en demokratisk måte basert på innspill fra alle land i verden og en spørreundersøkelse hvor 7 millioner personer fikk sagt sin mening. Noe av det grunnleggende i disse målene er at ingen skal utelates, og at de mest sårbare skal prioriteres (For eksempel minoriteter, jenter, flyktninger og personer med nedsatt funksjonsevne).

FNs bærekraftsmål er førende for alle land, også Norge.

2.2 Nasjonale føringer

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

[Regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging](#) legger vekt på at vi står overfor utfordringer med å skape

- et bærekraftig velferdssamfunn
- et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- et sosialt bærekraftig samfunn
- et trygt samfunn for alle

I [forventningsbrevet 2022](#) peker Statsforvalteren på at de har et overordnet ansvar for å

- gjennomføre nasjonal politikk i fylkene og ivareta en rekke forvaltningsoppgaver på vegne av departementer og direktorater
- ivareta innbyggernes rettssikkerhet ved å føre tilsyn med deler av kommunenes virksomhet og gjennom å være klageinstans for kommunale vedtak
- formidle og samordne statlige styringssignaler til kommunene, og gi råd og veiledning til kommuner og andre i henhold til oppdrag fra regjeringen og fagdepartementer/direktoratet

Brevet tar for seg mange ulike temaer og oppgaver:

- Kommunenes arealplanlegging
[Vi viser til vedlegget med føringer for kommunenes arealplanlegging.](#) Disse prioriteringene tar utgangspunkt i de nasjonale forventningene og øvrige relevante styringsdokumenter.
- Kommunen er avgjørende for gode og likeverdige tjenester
- Endringer i budsjett- og regnskapsforskriften er vedtatt
- Oppfølging av bærekraftsmålene
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Barn, unge og familier i vanskelige livssituasjoner er utsatte
- Barnevernreformen – en oppvekstreform
- Barnehage og grunnopplæringen – også et premiss for levekår og helse senere i livet
- Sentrale avgjørelser i den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) og Høyesterett får betydning for barnevernets praksis
- Kompetanse og planlegging for fremtidens helse- og omsorgstjenester
- Likeverdige helse- og omsorgstjenester
- Styrke legetjenesten
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring
- Gjennomføring av Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Godt kosthold og ernæring
- Habilitering og rehabilitering – nødvendig hjelp til et godt liv
- Rus- og psykisk helse
- Kvalifiseringsprogrammet – en rettighet - alle må få mulighet til å forsørge seg selv
- Sosial boligpolitikk- viktig del av sosial bærekraft
- Matrikkelov og forskrift om fullføring av forretninger
- Offentlighetsloven

- Evaluering av gjennomførte tilsyn
- Veileder om kommunelovens internkontrollbestemmelser
- Klimagassutslipp og klimaendringer
- Kommunens rolle for å ivareta og sikre avløpsinfrastrukturen
- Naturmangfold må ivaretas
- Jordvern og landbrukets øvrige arealinteresser
- Kommunene og veteranene

2.3 Regionale føringer

Viken fylkeskommune har gjennom [Regional planstrategi for Viken 2020-2024](#) vedtatt fem langsiktige utviklingsmål:

- Natur, klima og planetens tålegrense
- God livskvalitet og like muligheter
- Grønn og rettferdig verdiskapning
- Omstilling og tillit
- Sammen skaper vi Viken

De har også vedtatt at gamle regionale planer skal oppdateres i tre nye regionale planer:

- Regional plan for økt livskvalitet, deltagelse og likeverd
- Regional plan for kompetanse og verdiskapning
- Regional plan for areal og mobilitet

De [regionale planer](#) og [sektorplaner og strategier](#) som er vedtatt av Akershus fylkeskommune gjelder fortsatt. Regional planbestemmelse er juridisk bindende og overstyrer både kommuneplan og reguleringsplan. Regional plan ellers er ikke juridisk bindende.

2.4 Lokale føringer

Forrige kommuneplan ble vedtatt av kommunestyret 18.3.2019. Der var det fem fokusområder:

- Sentrumsutvikling
- Næringsutvikling
- Landbruk, natur- og kulturmiljø
- Klima og energi, klimatilpassing og samfunnsikkerhet og beredskap
- Masseforvaltning

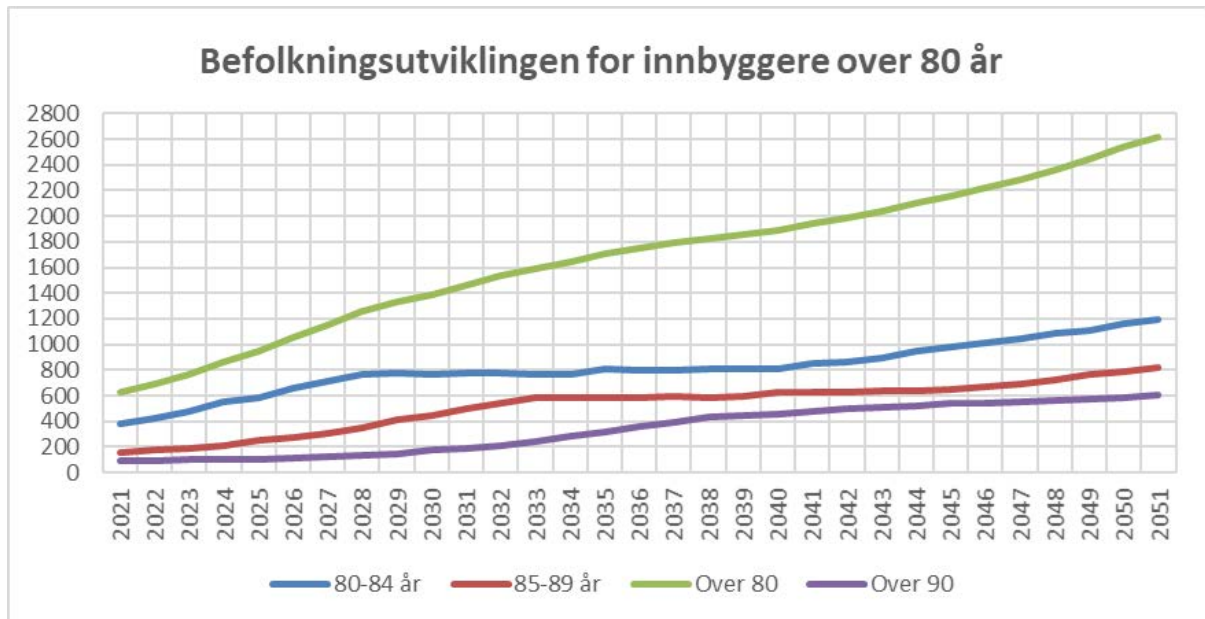
2.5 Befolkningsutvikling

Vestby har en relativt ung befolkning sammenliknet med snittet av andre kommuner.

Antallet eldre er relativt lavt, men dette tallet vil øke kraftig i årene framover. Særlig gjelder det antall personer over 80 år. Frem mot 2050 forventes antall personer over 80 år å stige med over 300 %. Det betyr også en økning av personer med sammensatte lidelser og aldersrelaterte sykdommer som demens.

Det totale folketallet i kommunen vil øke med om lag 60 % mot 2050. De ti første årene øker befolkningen med ca. 6.100 personer (33 %).

Alle disse tallene baseres på kommunens egne prognoser på bakgrunn i forventet boligbygging.

Kommunens tjenester må tilpasses befolkningsutviklingen.

Det er en nær sammenheng mellom boligbyggingen og befolkningsutviklingen. Skjer boligbyggingen raskere enn boligprognosene tilsier, vil også befolkningsveksten bli større.

Skal kommunen lykkes med sin sentrumsutvikling og beholde en god styring på økonomien, er vi avhengig av befolkningsvekst.

2.6 Folkehelse

Utfordringsbildet for Vestby kommune viser store endringer i demografi og i sykdomsbilde når det gjelder levekårsutfordringer. De kommende tiårene vil antallet alderspensjonister øke raskere enn antallet i arbeid. De eldre vil kunne utgjøre en ressurs i samfunnsutviklingen, men dette vil også øke den årlige forsørgerbyrden for den arbeidende delen av befolkningen. Samtidig vil det gi finansierings- og prioriteringsutfordringer og påvirke verdiskapingen og velferdsutviklingen.

Aktivitetmønsteret i befolkningen er svært variert, men i et folkehelseperspektiv er inaktivitet en økende utfordring. Samfunnsutviklingen har bidratt til at mange daglige gjøremål ikke innebærer fysisk aktivitet og tid i ro har økt. Selv om flere trener langt mer enn før, veier ikke treningen opp for periodene i ro uten aktivitet, for flertallet av befolkningen. Folk flest er for lite fysisk aktive.

Ny forskning på fysisk aktivitet og helse gjennom hele livet viser at fysisk aktive vil ha langt bedre fysisk og psykisk helse enn fysisk inaktive. Bare noen få minutters daglig fysisk aktivitet, tilsvarende rask gange, har stor helsegevinst. Overdreven fysisk aktivitet gir ikke nødvendigvis økt helsegevinst.

I Folkehelsemeldinga – Gode liv i eit trygt samfunn, framgår det at regjeringen vil løfte fram og støtte utviklingen av aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer og lokalsamfunn i handlingsplan for fysisk aktivitet. Gåvennlighet og å bevare områder under press, som blant annet lekeområder, nærnatur, parker, grøntområder og stier der folk bor vektlegges.

Å være aktiv bør ses på i et livsløpsperspektiv hvor kommunen er med på å tilrettelegge og stimulere til å være aktiv gjennom hele livet. Interesser varierer med alder, og faser i livet, og de fleste vil ha behov for å være aktiv på ulike måter gjennom de ulike fasene. For at det være enkelt å være aktiv i kommunen må det være varierte tilbud innen organiserte, og semiorganiserte aktiviteter, og reelle muligheter til å velge egenorganisert, spontane og hverdagslige aktiviteter som frister.

Kommunens arbeid med folkehelse skal bidra til å fremme befolkningens helse og livskvalitet. Det er 2019 utarbeidet et [oversiktsdokument](#) over helsetilstander og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Det er også laget en [folkehelseprofil for Vestby kommune for 2020](#).

Et godt oppvekstmiljø er viktig for barn og unges utvikling. [Oppvekstprofilen for Vestby 2020](#) viser noen av kommunens styrker og utfordringer, og kan benyttes i planarbeidet for barn og unge og deres oppvekstmiljø.

2.7 Oppvekst

Barn og unge er kommunens framtid. Forebyggende arbeid er viktig for å sikre god helse og forutsetninger for videre oppvekst.

I 2022 trer barnevernsreformen i kraft. Formålet er at barn som trenger det, skal få hjelp til rett tid. Kommunene får et større ansvar for barnevernet, og det forebyggende og tverrsektorielle samarbeidet må styrkes. Barnevernsreformen er derfor også en oppvekstreform.

2.8 Helse og omsorg

I takt med en større andel eldre i Vestby kommune vil pleie og omsorgsbehovet øke.

Regjeringen gjennomfører kvalitetsreformen Leve hele livet. Målet er at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Leve hele livet handler om de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Uten en implementering av reformen i kommuneplanen mister kommunen mulighet for å få støtte gjennom tilskuddsordninger.

Kommunene får mer ansvar for pasientoppfølging og sykdomsbildet blir mer komplekse. Det er også en utvikling at flere overlever alvorlig sykdom, får psykiske helseutfordringer og får kroniske livsstilsrelaterte sykdommer. Gapet mellom behovene og de tilgjengelige ressursene kommer til å øke.

For å klare denne utviklingen må kommunen effektivisere sine helse- og omsorgstjenester. Det vil også være en utfordring å rekruttere og beholde helsepersonell i tiden som kommer.

2.9 Vestby sentrum

I sentrumsplanen legges det til rette for å skape et levende sentrum gjennom en bymessig utvikling. Planen åpner for bygging av 6.500 nye boliger i gangavstand til Vestby stasjon. Åpne aktive fasader med forretninger, kultur og service, samt møteplasser og brede fortau skal være med på å generere byliv i sentrum. Byggingen av nytt kulturhus i sentrum har startet opp.

Økt trafikk skal skje gjennom gange, sykkel og kollektivtrafikk. Det skal bygges nye gater, sykkelveier, gangveier, parker og plasser. Utbyggere er med på dekke kostnadene med denne utbygging gjennom en finansieringsmodell. Gjennomføringen av denne utbyggingen har startet opp.

Kommunen har fastsatt at minst 80 % av boligbyggingen i Vestby skal skje innenfor grønn grense i Vestby sentrum. Dette er i samsvar med [Regional plan for areal og transport](#). Det er fremdeles en utfordring at en for stor del av boligbyggingen skjer utenfor Vestby sentrum.

Vestby ligger i et felles bo- og arbeidsmarked for Oslo-området. I årene framover vil det her være et stort behov for mange nye boliger. Særlig vil etterspørselen av leiligheter med rask reisevei til Oslo være stor. I likhet med Vestby, vil mange andre kommuner rundt Oslo legge forholdene til rette for slik boligbygging.

Områdereguleringen for Vestby sentrum setter ingen krav til størrelser på boliger eller grenser for mange boliger som kan bygges i Vestby sentrum. I utgangspunktet vil det være markedet som styrer dette. Det eneste er krav knyttet til at utbyggingen skal skje innenfra og ut.

Kommunen har foretatt en ny gjennomgang av boligreservene innenfor grønn grense for Vestby sentrum. Den viser at det er mulig å bygge nærmere 8.500 nye boliger i Vestby sentrum i henhold til kommuneplan og reguleringsplaner. Tallet baserer seg på grove anslag i forhold til vedtatte planer.

2.10 Boligutvikling utenfor Vestby sentrum

Til [handlingsprogrammet 2021-2024](#) er det utarbeidet en oversikt over forventet boligbygging. I denne kommunestyreperioden forventes det bygget 636 nye boliger. Av disse forventes at 47 % blir bygget utenfor Vestby sentrum. Dette samsvarer ikke med kommunen ønske om at minst 80 % av boligbyggingen skal skje i Vestby sentrum.

Kommunen har foretatt en ny gjennomgang av boligreserver utenfor Vestby sentrum. Den viser at det er mulig å bygge i overkant av 2.000 nye boliger utenfor Vestby sentrum i henhold til kommuneplan og reguleringsplaner. Tallet baserer seg på at ubebygde tomter bebygges, store tomter deles opp og grensejusteres, hytter gjøres om til boliger og at det bygges sekundærboliger i 50 % av tilfellene der det er mulig.

For Hvitsten er det i arealdelen lagt opp til en kraftig reduksjon i muligheten for boligbygging. Potensialet reduseres fra omlag 650 til omlag 180 nye boliger.

2.11 Eksisterende hytteområder

Vestby kommune har om lag 1.600 hytter. Dette er alt fra attraktive hytter i strandsonen til enkle, rimelige hytter i skogsområder.

Mange hytter blir benyttet som helårsbolig uten nødvendig tillatelse. En del av disse hyttene ligger i områder som er regulert til helårsbolig og hvor en omgjøring til helårsbolig vil være en kurant prosess.

Likevel er det mange som har fast bopel i områder avsatt for hytter i kommuneplanens arealdel. Mange av disse boforholdene tilfredsstiller ikke dagens krav til hverken boforhold eller miljøforhold. Dette kan være utfordrende arbeidsmiljøet når kommunen yter hjemmetjenester. De som bor på hytte har blant annet ikke krav på bostøtte.

2.12 Næringsutvikling

Vestby kommune har gjennom de siste 30 årene arbeidet bevist for å legge forholdene til rette for etablering av nye arbeidsplasser i kommunen. Kommunen scorer høyt på næringsattraktivitet og vekst i antall arbeidsplasser.

Vestby næringspark er viktig for kommunens næringsutvikling med gods- og logistikkvirksomheter og produksjonsbedrifter. Ved siste rullering av kommuneplanen ble det lagt inn en mindre utvidelse av næringsparken. Kommunen har kjøpt området og startet opp med regulering. Ut over dette området har kommunen ikke ledige næringsstomter for salg.

Nye boliger i sentrum og befolkningsvekst vil skape kundegrunnlag for et større mangfold av handel og service i årene framover.

Det ble i 2019 utarbeidet en [Konseptutredning for godsterminalstruktur i Oslofjordområdet](#). Vestby et av alternativene som er vurdert, enten som en ny hovedterminal eller som en avlastningsterminal i tillegg til Alnabru.

2.13 Natur- og friluftsområder

Naturområdene i kommunen er viktige både som leveområder for dyr og planter, i klima-sammenheng, som rekreasjonsområder og som ressurs for jord- og skogbruk. Det er viktig å ha kunnskap om kvalitetene og verdiene i disse områdene når kommunen står ovenfor videre vekst og utvikling.

Gjennom flere år har kommune systematisk bekjempet fremmede arter. Dette arbeidet har gitt positive resultater. Kommunen har også gjort et godt stykke arbeid med registrering av viktige naturtyper.

Enkelte naturtyper som dammer med salamander og større eiketrær er under et særlig press i kommunen.

Det er satt i gang et arbeid med en egen plan for naturmangfold.

Kommen har mange attraktive friluftsområder til forskjellig bruk. Disse er kartlagt og verdisatt. Det er en utfordring at adkomsten fra boligområder til attraktive friluftsområder ikke er god nok. Det kan være manglende snarveier eller snarveier som blir bygd ned. Særlig barn og eldre som blir hemmet av små hindringer. Det er satt i gang et arbeid for en helhetlig merking av stier. I dag er det en overmerking i enkelte områder.

Økt befolkningsutvikling i Vestby og i resten av Follo betyr økt press på særlig fellesareal langs sjøen.

Ingen av vannforekomstene som berører Vestby kommune oppnår i dag miljømålet for om god økologisk tilstand. Det er i den sammenheng utfordringer knyttet til landbruk og avløp.

2.14 Jordvern

Vestby kommune har store areal med verdifull dyrka mark og et gunstig klima for matproduksjon. Kommunen har et særlig ansvar for å ta vare dyrka og dyrkbar mark, både som en ressurs og et grunnlag for arbeidsplasser. Der dyrka og dyrkbar mark unntaksvis tas i bruk til viktige samfunnsmessige tiltak skal det utarbeides jordvernplaner for å sikre at jorda blir benyttet til jordforbedring eller nydyrking.

2.15 Kulturminnevern

Kommunen har mange viktige kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap. Det er laget en egen kulturminneplan. Med bakgrunn i denne planen er det tatt inn bestemmelser i arealdelen. Den er i hovedsak tenkt som en midlertidig bestemmelse inntil aktuelle reguleringsplaner for Son, Hølen og Hvitsten blir oppdatert.

2.16 Klima og energi

Gjennom kommuneplan og vedtatt klima- og energiplan har kommunen satt mål om reduksjon i klimagassutslippene. Det gjelder både for egen virksomhet og kommunen som helhet. Kommunen har de siste årene fått betydelig bedre datagrunnlag når det gjelder utslipp av klimagasser. Veitrafikk står for tre firedeler av alle klimagassutslippene i Vestby kommune og gjennomgangstrafikken står for en vesentlig del at dette igjen. Arbeidet med en revisjon av klima- og energiplan er startet opp.

Vestby kommune må også tilpasse seg endringer i klimaet i årene som kommer.

2.17 Mobilitet

Gjennom sentrumsplanen forutsettes det at all transportvekst i Vestby sentrum skal tas gjennom gange, sykling og kollektivtransport. Bakgrunnen for dette er todelt. For det første ønsker kommunen å utvikle et attraktivt sentrum hvor mennesker og byliv settes i fokus. For det andre vil dette være med på å redusere utslippene av klimagasser.

Ved å legge forholdene til rette for økt gange, sykling og kollektivtransport også andre steder i kommunen, kan dette føre til reduserte klimagassutslipp og bedre folkehelse.

2.18 Masseforvaltning

Stor utbygging i Vestby og omkringliggende kommuner fører til et store mengder med overskuddsmasser. I forbindelse med rullering av forrige kommuneplanen ble det utarbeidet et [Grunnlagsdokument for masseforvaltning](#). Kommunen står foran mange større utbygginger og behovet for mottak og eventuelt sortering av rene masser er stort. Enkelte områder er lagt inn i kommuneplanen. Så langt er det bare godkjent to områder i Vestby for mottak av rene overskuddsmasser.

2.19 Samfunnsikkerhet

Helhetlig ROS-analyse (risiko- og sårbarhetsanalyse) ble oppdatert 2.11.2020 og behandlet i kommunestyret 6.0.2021. Detaljer rundt oppfølging er ikke avklart. ROS-analysen er et viktig beslutningsgrunnlag ved utarbeidelse av planer i kommunen.

Store deler av Vestby kommune er aktsomhetsområde for kvikkleire. Før utbygging er det viktig å vurdere områdestabilitet, altså faren for leirskred. Grunnundersøkelser og kartlegging de siste årene har gitt kommunen mer informasjon om spesielt utsatte områder.

2.20 Økonomisk handlingsrom

Vestby kommune har en god styring på økonomien med overskudd alle år siden 2004. Resultatområdene har lang tradisjon for å holde budsjettene sine. Fondssituasjonen har vært svært tilfredsstillende, men handlingsprogram 2021-2024 innebærer at fondsbeholdningen framover vil være på et mer vanlig nivå for kommunesektoren.

Lånegjelden er høy og er således sårbar for renteøkninger. Handlingsprogram 2021-2024 legger opp til en ytterligere økning av lånegjelden.

Vestby kommune har relativt lave netto driftsutgifter for de fleste tjenestene sammenlignet med andre kommuner, herunder også administrasjon. Det er kun innenfor skole vi ligger en del høyere. Samtidig er

det ingen indikasjoner på at Vestby kommune leverer tjenester med en lavere kvalitet enn sammenliknbare kommuner.

Kraftig økning av eldre innbyggere, kvalitetsreformen for eldre, oppvekstreformen, mer komplekse helseoppgaver og utfordringer med å skaffe helsepersonell er eksempler på forhold som vil føre til store utfordringer for kommunens økonomi og hvordan kommunen løser sine oppgaver i årene framover.

2.21 Globale megatrender

Verden er i stadig endring. En rekke grunnleggende trender påvirker utviklingen – såkalte globale megatrender. Når vi skal fastsette kommunens utvikling er det viktig å kjenne til slike trender som for eksempel:

- Digitalisering
- Globalisering
- Urbanisering
- Ubegrenset tilgang på informasjon

2.22 Kunnskapsgrunnlag ellers

Viken fylkeskommune har utarbeidet et grundig [grunnlagsdokument](#) om miljøtilstanden og den økonomiske utviklingen i regionen. Dokumentet er også nyttig for å vurdere utviklingstrekk og utfordringer for Vestby kommune. I tillegg finnes det mer statistikk på fylkeskommunens hjemmeside om [«Analyse, statistikk og kart»](#).

3 Trygg oppvekst

En trygg oppvekst gir grunnlag for et godt liv. Barn og unge skal føle seg inkludert, delta aktivt og ha mulighet til å utfolde seg.

Definisjonen på et godt liv varierer, men handler gjerne om god fysisk og psykisk helse, deltakelse i samfunnet og det å føle tilhørighet. I tillegg kommer utdanning, jobb og et sted å bo. Foresatte og familien er viktigst for barn og unges oppvekst. Foresatte som tar kloke valg for seg selv, familien og barn er viktig for at barn og unge skal vokse opp i et miljø preget av trygghet, omsorg og anerkjennelse. Trygge foresatte gir barn og unge rammer og muligheter til å utvikle seg positivt.

I Vestby er det fokus på gode barnehager og skoler samt å gi foresatte og barn god, tverrfaglig hjelp, som bidrar til trygghet, utvikling og mestring. Vi vil legge sentrale prinsipper fra Barnekonvensjonen til grunn. Barn og unge skal bli hørt og oppleve trygghet, støtte og inkludering.

FNs bærekraftsmål 3 - God helse- og livskvalitet

FNs bærekraftsmål 4 - God utdanning

3.1 Mål for barn og unges oppvekstmiljø

Hovedmål	Delmål
Vestby har barn og unge en trygg og meningsfull oppvekst.	Barn og unge deltar når kommunen planlegger og utvikler tjenester og lokalsamfunn.
	Barn og unge får realisert sitt potensiale for utvikling og læring uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.
	Barn og unge får god informasjon om kommunens hjelpetilbud.
	Barnehagene bidrar til omsorg, lek og læring i et inkluderende miljø ut fra barnas ulike forutsetninger.
	Barn og unge opplever trygghet og mestring.
	Barn og unge har mulighet til fritid, lek og hvile. De deltar i idretts- og kulturaktiviteter.
	Skolene har høy kvalitet, har gode læringsmiljøer og er mobbefrie.

Barn og unge får god informasjon om kommunens hjelpetilbud.

Her kan vi skrive litt om dette temaet.

Barn og unge opplever trygghet og mestring.

Trygge lokalsamfunn

3.2 Strategi for barn og unges oppvekstmiljø

Navn på strategien
Barnehagebehovsplanen skal rulleres i slutten av denne kommunestyreperioden - PLAN
Det skal lages en strategi for barn og unges oppvekstmiljø - HANDLING

4 Attraktive arbeidsplasser

Et godt tilbud med varierte arbeidsplasser reduserer behovet for arbeidspending.

Vestby kommune har gjennom mange år lagt forholdene til rette for næringsutvikling. Mange trygge arbeidsplasser er blitt opprettet. Vestby kommune er blitt en attraktiv kommune for næringsutvikling. I dag er det nesten like mange som pendler inn til jobb i Vestby, som pendler ut fra kommunen. Trygge og spennende arbeidsplasser gir trivsel og livskvalitet for befolkningen.

FNs bærekraftsmål 8 -
Anstendig arbeid og
økonomisk vekst

FNs bærekraftsmål 9 -
Industri, innovasjon og
infrastruktur

4.1 Mål for næringsutvikling

Hovedmål	Delmål
I Vestby er det varierte arbeidsplasser tilpasset alle.	Det er tilgjengelige næringsområder for produksjonsbedrifter og gods- og logistikkvirksomhet.

Hovedmål	Delmål
	Det legges en godsterminal i Vestby knyttet til jernbane, E6, Vestby næringspark og Moss havn.
	Vestby sentrum utvikles med mange arbeidsplasser innen handel, kontor, kultur og tjenesteyting.
	Varierte lokale arbeidsplasser dekker behovet for den stadig økende befolkningen.
	I et bærekraftig landbruk er det mange arbeidsplasser basert på lokale ressurser.
	Ta vare på dyrka og dyrkbar mark.

4.2 Strategi for næringsutvikling

Navn på strategien
Det legges ut nye areal for næringsutvikling - AREAL
Rask kommunal behandling av næringslivssaker - HANDLING
Reguleringsplanene for Vestby næringsområde skal oppdateres - PLAN
Det etableres et nytt kryss på E6 for direkte tilknytning til Vestby næringspark og ny godsterminal - AREAL

Reguleringsplanene for Vestby næringsområde skal oppdateres - PLAN

Vestby næringsområde er ikke ferdig utbygd. Området dekkes av flere reguleringsplaner. Bestemmelsene for disse områdene er forskjellige og stadig må det gis dispensasjon. For å bedre rammebetingelsene for næringslivet i området skal det lages en ny oppdatert områdeplan.

5 Aktiv hele livet

Å delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv gir mening og tilhørighet. Å være aktiv hele livet handler om å mestre egen hverdag, uansett funksjonsnivå.

I Vestby er innbyggerne kommunens viktigste ressurs. Vi skal derfor legge til rette for at innbyggerne skal trives, føle seg trygge kan oppnå god helse og livskvalitet. Vi skal derfor legge til rette for at innbyggerne føler seg trygge, er aktive og lever i gode og helsefremmende omgivelser. De skal delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv.

Vi vil arbeide for å fremme helse og forebygge sykdom og la innbyggerne delta i å utforme tjenestene. Et trygt sted å bo er en forutsetning for å mestre hverdagen. Uten bolig er det vanskelig å motta tjenester, ta utdanning, arbeid og delta i samfunnslivet. Gode levevaner og fysisk aktivitet i hverdagen gir store helsegevinster. Innbyggerne skal ha mulighet til å delta i organiserte og uorganiserte aktiviteter og ha tilgang til natur, friluftsliv og kulturliv. Vi trenger gode møteplasser i nærmiljøet og varierte kultur- og fritidstilbud. Dette bidrar til at Vestby er en kommune med plass til alle.

Vi vil legge sentrale prinsipper fra FNs konvensjon for rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne til grunn. Mennesker med nedsatt funksjonsevne har samme rett som funksjonsfriske til et selvstendig liv og til å være en del av samfunnet.

I Vestby skal vi legge til rette for at innbyggerne føler seg trygge, er aktive og lever i gode og helsefremmende omgivelser.

5.1 Mål

Hovedmål	Delmål
I Vestby lever vi et aktivt, spennende og trygt liv.	Legge til rette for varierte boliger og boformer.
	I Vestby er vi fysisk aktive hele livet.
	I Vestby har vi tilgang til møteplasser, kulturtilbud, idrettsanlegg og friluftsområder.
	I Vestby mester vi vår egen hverdag.
	Opprydding av beboelse i hytteområder.
	Psykisk helse...
	Strandsonen er et attraktivt friluftsområde.

Strandsonen er et attraktivt friluftsområde.

Vestby kommune har de siste 20-30 årene hatt strenge bestemmelser for bygging i strandsonen. Økt utbygging i Vestby – og i resten av Follo vil medføre økt press på strandsonen. Statistisk sentralbyrå har beregnet at kun 21 % av strandsonen i Vestby er tilgjengelig for allmenheten – Det er det laveste tallet for Norge. 75 % av strandsonen i Vestby ligger mindre enn 50 meter fra bebyggelse – Det er det høyeste tallet for Norge.

5.2 Strategi

Navn på strategien
Det skal utarbeide en helse- og omsorgsplan - PLAN
Utvidelse av Vestby sykehjem - AREAL
Boligsosial plan skal rulleres - PLAN
Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv skal rulleres. Handlingsplanen rulleres årlig. - PLAN
Sykelstrategien skal oppdateres - PLAN

Det skal utarbeide en helse- og omsorgsplan - PLAN

I løpet av 2022 skal det utarbeides en temaplan for eldre. Dette blir en strategiplan uten forslag til oppdrag, tiltak og investeringer. Denne temaplanen innarbeides i en temaplan for helse og omsorg, som blir noe forsinket i forhold til vedtatt kommunal planstrategi.

Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv skal rulleres. Handlingsplanen rulleres årlig. - PLAN

Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv ble vedtatt i 2021. Denne planen blir normalt rullert hvert fjerde år. Hvert år blir det utarbeidet et konkret handlingsprogram tilknyttet planen som vedtas av kommunestyret samtidig med kommunens samlede handlingsprogram.

Sykelstrategien skal oppdateres - PLAN

Kommunens sykkelstrategi ble vedtatt i 2019. Det er viktig å stimulere til økt sykling og legge forholdene bedre til rette for sykling. Selv med en lang vinter, vil litt overgang fra biltrafikk til sykling vil være med på å redusere kommunens klimautslipp. For Vestby sentrum er det en forutsetning at all transportvekst skal tas gjennom gange, sykling og kollektivtrafikk - Både for å redusere klimautslipp, men også fordi planlagt vei- og gatenett ikke har kapasitet til at det økte transportbehovet tas med bil. I tillegg har sykling en positiv effekt på egen helse.

6 Helhetlig og framtidig Vestby

Vestby kommune skal utvikles videre basert på bærekraftsmålene. Naturgrunnlag, bebyggelse og infrastruktur er et viktig ressursgrunnlag for framtidige generasjoner.

Utviklingen i Vestby kommune må basere seg på de tre dimensjonene av bærekraftsmålene:

Sosial bærekraft

Et trygt og godt arbeidsliv og tilhørighet til lokalsamfunnet er viktig. Kommunen må sørge for gode, helsefremmende omgivelser og bidra til mindre forskjeller. Videre må vi gi alle mulighet til å mestre hverdagen, utnytte sine ressurser og delta i samfunnet.

Økonomisk bærekraft

Vi må forvalte ressurser i et langsiktig perspektiv og derfor bruke mindre råvarer og redusere avfall, utslipp og energibruk. Flest mulig må være i arbeid og alle som ønsker det må få mulighet til å bidra i lokalsamfunnet.

Miljømessig bærekraft

Kommunen må sikre økosystemene og deres evne til å opprettholde artsmangfold og levere økosystemtjenester. Vi må redusere klimagassutslipp og miljøgifter og ta vare på verdifulle naturressurser og matjord.

FNs bærekraftsmål 11 -
Bærekraftige byer og
lokalsamfunn

FNs bærekraftsmål 13 -
Stopp klimaendringene

FNs bærekraftsmål 15 - Livet
på land

6.1 Mål

Hovedmål	Delmål
Vi utvikler Vestby i balanse mellom økonomi, miljø og sosiale forhold.	God økonomistyring med et langsiktig økonomisk handlingsrom.
	Vestby tar ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap.
	Naturmangfold
	Kulturminnevern/kulturlandskap
	Vannkvalitet

Hovedmål	Delmål
	Vestby sentrum har et attraktivt bomiljø med et yrende kulturliv og arbeidsplasser.
	Grønn mobilitet rundt Vestby sentrum
	Innovasjon og digitalisering
	Vestby bidrar til reduserte klimagassutslipp. Innen 2030 skal utslippene reduseres med 40 %. I 2050 skal Vestby være et lavutslippssamfunn.
	Fremme kulturelt mangfold, personlig livskvalitet, god folkehelse og legge til rette for tilgang til et rikt og inkluderende kulturtilbud. Kultur for alle - hele livet.-

Vestby bidrar til reduserte klimagassutslipp. Innen 2030 skal utslippene reduseres med 40 %. I 2050 skal Vestby være et lavutslippssamfunn.

Vestby kommune skal bidra til å nå nasjonale mål om reduksjon av klimagassutslipp og energiforbruk - Både i egen organisasjon og i kommunen som helhet. Kommunen har de siste årene fått betydelig bedre datagrunnlag når det gjelder utslipp av klimagasser. Veitrafikk står for tre firedeler av alle klimagassutslippene i Vestby kommune.

6.2 Strategi

Navn på strategien
Vestby sentrum fortettes bymessig med høy kvalitet. Det legges til rette for liv i sentrum med attraktive møteplasser, gode bomiljøer, kultur og næringsliv - AREAL
Finansieringsmodellen for fordeling av utgifter til felles infrastruktur i Vestby sentrum skal revideres - PLAN
Det skal utarbeides en temaplan for naturmangfold - PLAN
Strandsonen langs sjø og vassdrag skal bevares. Natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser skal sikres - AREAL
Klima og energiplan skal rulleres - PLAN
Vestby har en god økonomistyring med avvik mellom regulert budsjett og regnskap på mindre enn 1 % - HANDLING
Vestby har et langsiktig økonomisk handlingsrom. Disposisjonsfond skal overstige 10 %. Netto driftsresultat skal ligge på minimum 1,75 %. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 % - PLAN
Inntil 20 % av kommunens boligbygging kan skje utenfor Vestby sentrum - AREAL
Temaplan for trafiksikkerhet skal rulleres - PLAN
Kulturkvartalet utvikles til Vestbys nye storstue - HANDLING
Kvalitetene i Son sentrum, Hølen og Hvitsten skal bevares gjennom en nye områdereguleringer - PLAN.
Det skal utarbeides en områderegulering for småhusbebyggelsen rundt Vestby sentrum - PLAN
Hytteområdene på Kolås og Damåsen omgjøres til boligområder - PLAN
Det skal lages en egen plan for ladeinfrastruktur - PLAN
Store Brevik og Pepperstad skog skal utvikles gjennom nye områdereguleringer - PLAN
Kommunen skal rekruttere, beholde og utvikle kompetente medarbeidere i en framtdsrettet organisasjon som er tilpasset våre samfunnsoppgaver - HANDLING
Framtidig trafikkvekst skal tas med gange, sykkel og kollektivtrafikk - AREAL
Beholde avsatte hytteområder uten fast bosetting - HANDLING
Fortsette arbeidet med å kartlegge kvikkleire - HANDLING

Vestby sentrum fortettes bymessig med høy kvalitet. Det legges til rette for liv i sentrum med attraktive møteplasser, gode bomiljøer, kultur og næringsliv - AREAL

Områderegulering for Vestby sentrum ble vedtatt i 2016 etter en grundig prosess. Sentrum skal utvikles innenfra og ut - Så langt er utviklingen skjedd i etappe 1 nærmest stasjonen. Gjennom en vedtatt finansieringsmodell er alle utbyggere med på å dekke utgifter til teknisk infrastruktur. Det legges blant annet opp til søppelsug og gatevarme for deler av sentrum.

Finansieringsmodellen for fordeling av utgifter til felles infrastruktur i Vestby sentrum skal revideres - PLAN

Alle utbyggere må være med å bidra til oppbyggingen av felles infrastruktur i Vestby sentrum. Kommunens vedtatte finansieringsmodell skal med jevne mellomrom revideres slik at utbygde tiltak tas ut og nye tiltak kommer inn. På denne måten sørger vi for at ingen utbyggere blir gratispassasjerer. Første rullering skjer i 2022/2023.

Det skal utarbeides en temaplan for naturmangfold - PLAN

Det skal utarbeides en kommunedelplan for naturmangfold. Arbeidet er startet opp. Planprogrammet er fastlagt. Endelig vedtak av planen forventes før sommeren 2023.

Målsettingen med planen er å styrke natur- og artsmangfoldet. Naturen skal tas vare på gjennom en bærekraftig forvaltning. Tapet av naturmangfoldet skal stanses. Kommunen skal ha en kunnskapsbasert forvaltning av naturmiljøet som grunnlag for beslutninger og målrettede tiltak. Først og fremst må negativ påvirkning unngås. Dersom påvirkning ikke kan unngås, må det igangsettes tiltak for å avbøte, restaurere og i siste instans bør tapet kompenseres.

Strandsonen langs sjø og vassdrag skal bevares. Natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser skal sikres - AREAL

Vestby kommune har de siste 20-30 årene hatt strenge bestemmelser for bygging i strandsonen. Økt utbygging i Vestby – og i resten av Follo vil medføre økt press på strandsonen. Statistisk sentralbyrå har beregnet at kun 21 % av strandsonen i Vestby er tilgjengelig for allmenheten – Det er det laveste tallet for Norge. 75 % av strandsonen i Vestby ligger mindre enn 50 meter fra bebyggelse – Det er det høyeste tallet for Norge.

Klima og energiplan skal rulleres - PLAN

Kommunestyret vedtok klima- og energiplan i 2021. Basisår for vedtatt kutt av klimagasser er ikke definert. Dette må defineres, slik at vi kan se om vi er på riktig vei for å nå målet om 40 % reduksjon. Om nødvendig må nye tiltak foreslås gjennomført. Også effekten av utviklingen i Vestby sentrum må vurderes.

Vestby kommune har et mål om å redusere klimagassutslippene. Fra 2018 til 2019 økte utslippene i Vestby med 1,6 %. 72 % av utslippene i Vestby stammer fra veitrafikk – Mye av det tallet er gjennomgangstrafikk på E6. Deretter følger utslipp fra mobil forburning, jordbruk, sjøfart, oppvarming og avfall og avløp.

Planarbeidet må også forberede kommunen på et forventet endret klima. Flom, overvann og stormflo må beregnes med basis i anerkjente metoder. Resultatene må legges til grunn for videre arealplanlegging og tiltak for eksisterende bebyggelse og infrastruktur.

Vestby har en god økonomistyring med avvik mellom regulert budsjett og regnskap på mindre enn 1 % - HANDLING

Kommunen har gode rutiner for utarbeidelse av handlingsprogram og løpende økonomisk rapportering.

Vestby har et langsiktig økonomisk handlingsrom. Disposisjonsfond skal overstige 10 %. Netto driftsresultat skal ligge på minimum 1,75 %. Netto lånegjeld skal ikke overstige 125 % - PLAN

Gjennom god økonomistyring legges det tilrette for et langsiktig økonomisk handlingsrom.

Inntil 20 % av kommunens boligbygging kan skje utenfor Vestby sentrum - AREAL

80 % av kommunens boligbygging skal skje i Vestby sentrum innenfor grønn grense avsatt i arealdelen. De resterende 20 % skal skje i hovedsak skje i områder på Pepperstad skog, Son - Brevik og Hølen som har mindre enn 2 km trygg skolevei, mindre enn 1 km til bussholdeplass med høy frekvens og ellers er godt egnet til bolig.

Kulturkvartalet utvikles til Vestbys nye storstue - HANDLING

Kulturkvartalet skal bli et signalbygg som skal fungere som et samlingspunkt i kommunen.

Det skal være en møteplass for alle. Kulturkvartalet blir en levende arena for læring, mestring og opplevelser. Bygget vil inneholde bibliotek, kulturskole, storsal, fleksisal, kafé og kontorer.

Etter planen skal Kulturkvartalet stå ferdig 31. mai 2023.

Kvalitetene i Son sentrum, Hølen og Hvitsten skal bevares gjennom en nye områdereguleringer - PLAN.

Forholdet mellom vern og utvikling må avklares i områdereguleringene. Intensjonene fra kommunens kulturminneplan skal innarbeides. I Son sentrum vil næringsliv og turisme være viktige tema. For Hølen vil trafiksikkerhet være viktig. For Hvitsten vil det være viktig å redusere boligbyggingen vesentlig og styrke allmennhetens interesser i strandsonen.

Det skal utarbeides en områderegulering for småhusbebyggelsen rundt Vestby sentrum - PLAN

Småhusbebyggelsen rundt Vestby sentrum er viktig. Dette er dagens befolkning som skal være med på lage liv i sentrum. Det trengs klare rammer og bestemmelser for de som har eiendom her. En ny områderegulering skal sørge for dette.

Hytteområdene på Kolås og Damåsen omgjøres til boligområder - PLAN

Hytteområde på Kolås er under omregulering til boligområde. Hytteområdet på Damåsen ligger mindre enn 2 km med trafiksikker adkomst til barneskoler og mindre enn 1 km til bussholdeplass med høy bussfrekvens. Før endringene skjer skal det utarbeides kommunale områdereguleringer for områdene.

Det skal lages en egen plan for ladeinfrastruktur - PLAN

Økt bruk av elektriske biler er med på å redusere kommunens klimautslipp. Denne utviklingen krever en effektiv ladeinfrastruktur. Det skal utarbeides en temaplan for å avklare forhold rundt en slik utbygging.

Store Brevik og Pepperstad skog skal utvikles gjennom nye områdereguleringer - PLAN

Stor Brevik og Pepperstad skog er utviklet gjennom store utbygginger som startet på 60- og 70-tallet. Krav til standard, transport og miljø har endret seg mye på 60 år. De gamle reguleringsplanene trenger oppdateringer for å løse nye utfordringer. Arbeidet med en ny områderegulering for Store Brevik er under utarbeidelse. Pepperstad skog skal også få en oppdatert områderegulering.

Fremtidig trafikkvekst skal tas med gange, sykkel og kollektivtrafikk - AREAL

Avstanden mellom bolig, servicetilbud og arbeidsplasser skal reduseres. Fremtidig trafikkvekst skal tas med gange, sykkel og kollektivtrafikk. CO2-utslipp fra biltrafikken skal reduseres.

Beholde avsatte hytteområder uten fast bosetting - HANDLING

Det er om lag 1.600 hytter i Vestby. Noen hytteområder ligger i strandsonen andre ligger langt fra sjøen. Noen er dyre, andre er så rimelige at de blir benyttet som helårsbolig for de som har utfordringer med å komme inn på det vanlige boligmarkedet. En del hytteområder er omregulert til helårsbebyggelse og er under endring.

Fortsette arbeidet med å kartlegge kvikkleire - HANDLING

Resultatet av kartleggingen av kvikkleire legges til grunn ved utarbeidelse av arealplaner, styring av utbygging og sikring av eksisterende bebyggelse og infrastruktur. Det må utarbeides rutiner for håndtering av risiko rundt kvikkleire.

7 Oppfølging

Kommuneplanens samfunnsdel ligger til grunn for alt arbeid og videre utvikling av kommunen.

Samfunnsdelen er styrende for øvrige kommunale planer og prioriteringene i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel. Rapportering skjer i årsrapporten.

For å sikre helhetlig planlegging og effektiv styring i tråd med bærekraftsmålene, skal alle planene i kommunen bygges opp med en helhetlig og gjennomgående målstruktur. Det innebærer at det skal være en rød tråd fra de overordnede målene i kommuneplanen til delmål og tiltak i underliggende planverk, og aktiviteter ute i enhetene.

FNs bærekraftsmål 17 -
Samarbeid for å nå målene